

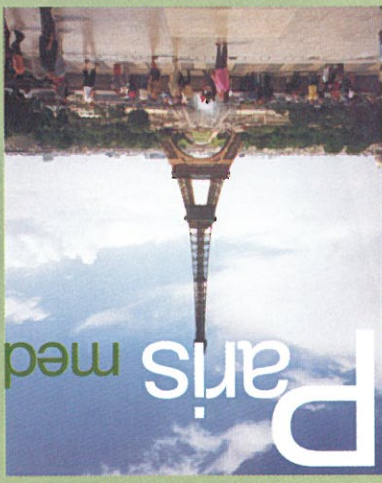
Kyrkoblada
för Falköpings pastorat
Nr 4 2001

"Sången ädla känslor föder" är ett uttryck som i högsta grad präglar körsången. De ädla känslorna får näring på många sätt bl a genom att resa. Att bo, leva och uppleva tillsammans berrkar gemenskaps-känslan. S:t Olofs körer gör längre eller kortare resor vart eller vartannat år.

Följ med på en tur till...

Falbygdens Oratoriekör

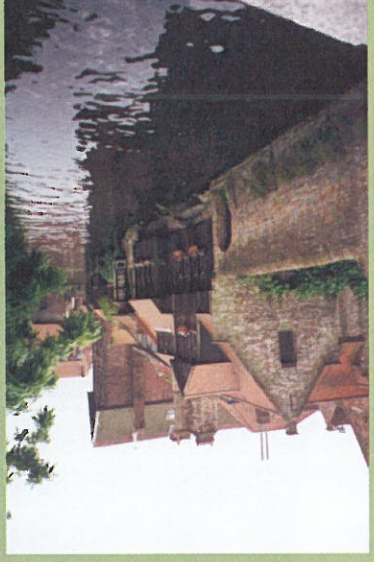
Paris med

En kväll gav vi konsert i St. Eustasche, en jättekyrka nästan lika stor som Notre Dame.

Öppning inför inför kvällens konsert.

Första övernatningen på kontinenten ägde rum i Brügge i Belgien. En underbar stad med medeltida bebyggelse utmed kanalerna.

Vid en fest efter konserten i en mysig kallrestaurant avtackades Ellinor Fransson.

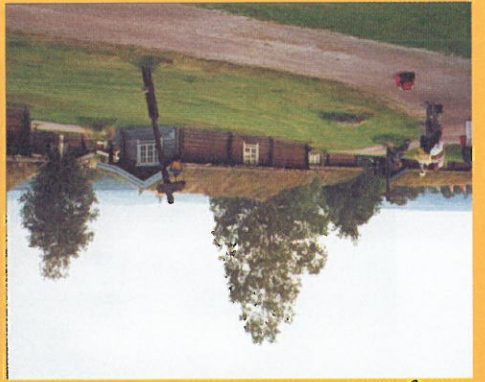

På hemresan gav kören sin sista konsert i Fredrikshamn's kyrka. Skööönt att sträcka på sig efter en lång bussresa.

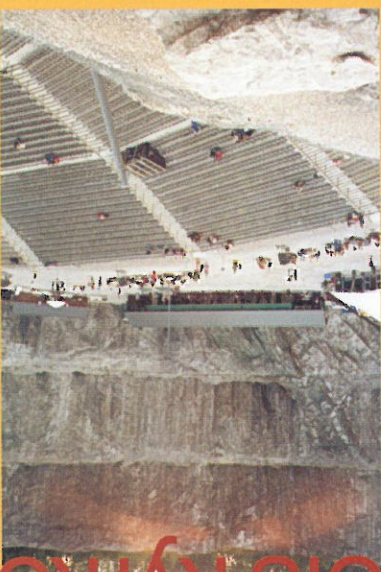
Riksspelmannen Lars Olof Ejsies spelar en skänklåt under valven i Paris.

Dalarna med S:t Olofs kyrkokör

Gårdebygården heter denna underbara plats vid Siljan, där koren bodde under resan.

Resans mål var att besöka Dalhalla, denna säregna konsertplats som iordningstälts i ett kalkbrott med 60 meter höga väggar och med en fantastisk akustik. The Real Group gav en oförglömlig laserkonsert under styranvalvet denna ljunna sommarkväll.

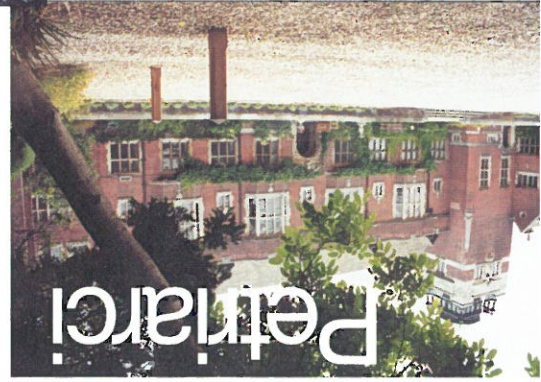

En av resans höjdpunkter den egna konserten i Orsa

Kings College är det mest berömda av alla College i Cambridge. Entrén ligger utmed Cambridge huvudgata.

Cambridge med Bergaton och

Petrarci!

På resans femte dag gav Bergaton och Petrarci konsert i den lilla landsortskyrkan Nauenby nära staden Lincoln. Konserten var uppdelad i två avdelningar med sakral musik före paus och profan efter. Därefter bjöds publik och medverkande på vin och goda bakverk i en stunds uppsluppen samvaro.

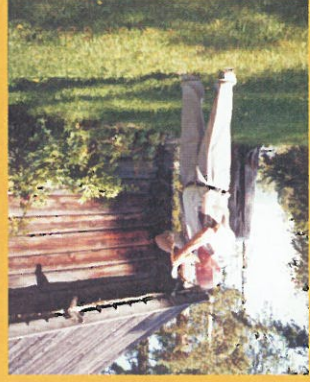
Petrarci! Westminster College var Bergatons och Petrarcis hem under vistelsen i Cambridge.

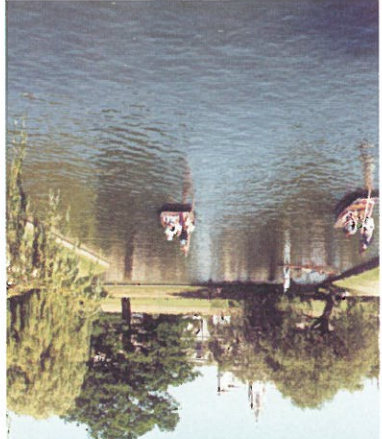
Stav Jannert har varit S:t Olofs korens riktige organist vid alla resorna i sommar.

Detta var Petrarcis sista resa som fast ensemble tillsammans med Bergaton. Medlemmarna är numera skingrade utöver Sverige till stor sorg för den kyrkomusikaliska verksamheten i Falköping. De kan emellertid höras vid julkonserterna i S:t Olofs kyrka.

S:t Olofs kyrkokör och medresandärer samlade på tunet till Orsa hembygdsgränd lysande till ledaren i Musikaliska Akademien mm Pelle Jakobsson.

Andra dagen besökte vi Orsa Hembygdsgränd. Här lockar Pelle Jacobsson, spelande på sitt koborn, på sin fru som svarar med kulning uti skogen.

Här glider några av sällskapets ekipage fram på floden Cam i 30-gradig värme med den anrika Kings Chapel i bakgrunden.

Redan andra dagen provade vi på Cambridge 'specialitet, puntring.

Lucia - ljusets drottning

Legenden om Lucia

På 300-talet levde i staden Syracusa på Sicilien en ung kvinna som hette Lucia. Kejsaren, Diocletianus, ledde vid denna tid den svärste av alla förföljelser av de kristna. Lucia hade bestämt sig för att förbli ogift, för att ännu mer kunna leva för Gud. Ändå hade hon en friare som inte ville lämna henne ifred, trots att hon hela tiden avvisade honom. När friaren äntligen gav upp var det i stor vrede, och han hämnades på henne genom att ange henne för myndigheterna. Hon blev arresterad och ställd inför rätta, anklagad för att vara kristen. Förmodligen hade det inte varit svårt för Lucia att bli fri. Det hade räckt med att offra inför kejsarens bild. Men Lucia höll fast vid sin Gud och sade till domaren: "Jag känner ingen annan Gud än min skapare i himmelen, och jag är beredd att offra mitt liv för honom." Straffet blev hårt. Lucia skulle lämnas till en boddell, för att utsättas för den allra värsta tänkbara nedring. Hela staden var samlad för att häna henne när

De flesta känner nog till legenden om den vackra flickan i Syracusa som fick sina ögon urstuckna och led martyrdöden för sin tros skull. Berättelserna varierar något beroende på vem som berättar dem, men innebörden är densamma. Lucia var modig nog att stå upp för sin övertygelse, trots att hon visste vad som väntade.

han skulle föras dit, men ett underverk inträffade. Karvan som hon skulle åka i gick inte att rubba. Hur man än drev på oxarna kom de ingenstans. En legend berättar då att hon istället skulle brännas på bål, men att elden vek undan från henne och inte ville skada henne. En annan legend säger att man hällde kokande olja över henne, men utan att hon blev skadad. Till slut drog bödeln sitt svärd och stack ut hennes ögon. Sedan stötte han det genom hennes kropp. Lucia var död.

Foto: Tina Andrésen

ME

Johannesevangeliet 8:12

”Jag är världens ljus. Den som följer mig skall inte vandra i mörkret utan ha livets ljus.”

Hela Lucia är full av symboler. *Den vita dräkten* är dopdräkten, symbolen för renhet, dvs den förlåtelse som Gud skänker oss. *Kronan* är dels en symbol för glorian, dels en påminnelse om Lucias mod, och om styrkan i hennes hållning. Genom *det röda skärpet* blir vi påmind om martyrskapet. Skärpets röda färg symboliserar blodet från svärdet som dödade Lucia. Lucia och hennes följe bär fram *ljus*, bilden för Guds leende. Själva namnet Lucia kommer av latinets *lux*, och betyder ”den lysande”. Ljuset är en påminnelse om Jesu ord:

Bärarina av symboler

kunde sikta sin hemstads kyrktorn.

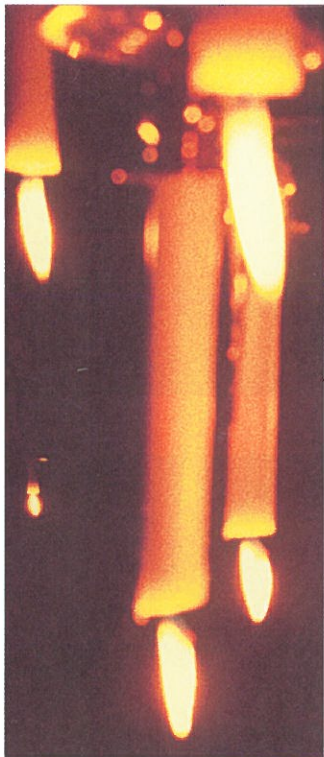

Foto: Urban Jörnheus

Napolitansk fiskar-visa

hade hon händerna fulla med mat. För att kunna se i mörkret satte hon fast ljus på huvudet.

Vår välkända Luciasång, ”Natten går tunga fjär” kommer ursprungligen från Italien, men har inget med vårt Luciafi-rande att göra, utan är en gammal italiensk fiskar-sång. Den heter egentli-gen ”Barcarola napolita-na” och sjöngs av fiskare från ett fiskeläge med samma namn som helgonet. De brukade sjunga denna sång då de på hemväg från havet kunde sikta sin hemstads kyrktorn.

Lucia i svensk tradition

Enligt gammal svensk tradition var Lucianaten ärets längsta natt. I medeltida kalendrar (då man fortfarande använde den julianska tideräkningen) inföll vintersolståndet just vid denna tidpunkt. Det här ändrades då Sverige blev protestantiskt, och vi införde den gregorianska kalendern.

Just lussenaten var extra farlig eftersom den var så lång och mörk. Övernaturliga krafter kunde åstadkomma hemska saker och för att undkomma dessa sat man upppe till långt efter midnatt. För att klara sig igenom denna mörka tid var man tvungen att äta extra mycket. I Västsverige började man äta tidigt på Luciaamorgonen. Först serverades ”Lussbiten”, vilken bestod av fläsk, kött, bröd och ost, som man svalde ner med öl och brännvin. Efter en kort tupplur var det dags för ”Lussfrukosten”, en rejäl måltid, och ofta blev det ännu fler måltider. I vissa trakter var det vanligt att man åt ett visst antal frukostar och att man mellan dessa utförde sysslor som vedhugning och slakt.

En förklaring till frosseriet var att under den katolska tiden var detta inledningen på julfastan och det gällde då att äta så mycket som möjligt innan fastan tog sin början. När Sverige blev protestantiskt försvann fastan, men festerandet blev kvar.

På 1700-talet dök den första Lucian-lussbruden-upp. Denna Lucia hade dock ingen krona i håret utan bara ett ljus i handen. Hon hade heller inga tärnor, utan ärföljdes av ”lussgubbar”, klädda i pälisar som var vända ut och in. Den ljuspydda Lucia som vi känner till är dock ingen gammal bondesed. Från början var det en högrästand-sed som bara fanns på herrgårdar och i prästhem. Det äldsta belägget för denna sed är från en västgöta-herrgård 1764. Det var först i slutet av 1800-talet som traditionen blev mer allmän.

Tysk ljused

En del forskare hävdar att vår vitklädda Lucia med ljus i håret härstammar från Tyskland, och har sitt ursprung i en ljused från Rhenområdet. Där ersatte man den traditionella katolska jultomten, St Nikolaus, med Jesus-barnet då man införde den lutherska läran. Som symbol för denna ”Kindchen Jesus” använde man en vitklädd ung flicka med gloria, en ljuskran, kring sitt hår. Det finns också en annan berättelse kring ljuskronan; enligt denna gömde sig Lucias vänner undan romarna i gångar under marken. När Lucia besökte sina vänner

Advents- och julmusik i våra kyrkor

Lördag 1/12 11.00 i S:t Olofs kyrka. **Musik i Centrum** med kören Knut Svennings.
 Lördag 1/12 17.00 i Mössobergs kyrka. **Adventsmusik.** "Prova på kören", kyrkomusikerna, instrumentallister.
 Söndag 2/12 17.00 i S:t Olofs kyrka. **Adventsmusik.** Allebergs-och S:t Oratoriekören, solister, Jönköpings sinfonietta. Dir. Ove Gottig.
 Lördag 8/12 17.00 i Fredrikbergs kyrka. **Adventskonserter.** Falbygdens kyrkokörer.
 Söndag 9/12 18.00 i Mössobergs kyrka. **Julkonsert.** Falbygdens manskör.
 Söndag 9/12 19.00 i Karleby kyrka. **Adventsmusik.** Allebergs-och S:t Olofs kyrkokörer.
 Söndag 9/12 19.00 i Vistorps kyrka. **Adventsmusik.** Canticakören.
 Torsdag 13/12 18.30 i Vllestads kyrka. **Ljuskonsert.** Barn och ungdomar från bygden.
 Torsdag 13/12 19.00 Falköpings församlingshem. **Luciafirande.** Bergaton med gäster.
 Söndag 16/12 14.00 i Mössobergs kyrka. **Familjekonsert med Musikal.** Kyrkans barnrupper.
 Söndag 16/12 17.00 i S:t Olofs kyrka. **Julkonsert.** Falköpings Orkesterförening.
 Söndag 16/12 19.00 i Torbjörnstorps kyrka. **Advents- och julmusik.** Kyrkokören, Elizakören från Kinneved, instrumentallister.
 Lördag 22/12 17.00 och 20.00 i S:t Olofs kyrka. **"Vi sjunger in julen".** Kyrkan körer, Petrarci och solister.

Söndag 23/12 11.00 i Vistorps kyrka. **Sångkonsert.** Birgitta Lindh.
 Söndag 23/12 19.30 i Tiarps kyrka. **"Det hände sig för längesen.."** Aslebygdens barnkör, Allebergs kyrkokör m fl.
 Onsdag 26/12 19.00 i Fredrikbergs kyrka. **"Vi sjunger julens sånger."** Söndag 30/12 11.00 i Vistorps kyrka. **Sångkonsert.** Birgitta Lindh.
 Söndag 30/12 17.00 i Mössobergs kyrka. **Jul- och nyårsmusik.** Kyrkans körer, instrumentallister.

Tisdag 1/1 17.00 i Fredrikbergs kyrka. **Musikgudstjänst.** Ekumeniska kören m fl.

Söndag 6/1 17.00 i Fredrikbergs kyrka. **Julmusik.** Kyrkans körer, Tisdags-sångarna.
 Söndag 13/1 17.00 i S:t Olofs kyrka. **"Glädlig sjunge vi."** Julmusik av **Gunnar Hahn.** Bergaton och orkester.

Beträelse till kropp och själ

Foto: Magnus Aronsson, IKON

Ung glad kvinna i Mocambique

Sedan 1874 har SKM arbetat för beträelse av människor runt om i världen. Under årens tema presenteras presenteras det goda hälso- och sjukvårdsarbete som SKM är delaktig i tillsammans med lokala kyrkor och organisationer i många länder.

Svenska kyrkans missions julsamling 2001

En julkalapp som består
 Beställ julkalapperna från Svenska kyrkans InformationsService, 018-16 96 00
 Svenska kyrkans mission Pg: 90 99 99-5

Foto: Sara Strömberg

Skaga kyrka var målet då Slöta pastoratsdel genomförde "De äldres utfärd" med buss i början av oktober. Skaga kapell är en stavkyrka, uppförd 1960 på den plats där den gamla Skaga offerkyrka tidigare var belägen.

Utfärd till Tiveden

dopartnet rinna ned i jorden under kyrkgolvet. Kyrkans nya orgel byggdes 1953; pengar till den-na skänktes av en fd församlingsbo, Simon Andersson. Vid detta tillfälle installerades även elvärme i kyrkan. På altarets framsida finns en målning som visar Nikodemus samtal med Jesus på nattplattra med häl i mitten; den har utgjort foten till kyrkans gamla dopfunt. Genom hålet fick det användas taler och omkring 1780 byggdes den nuvaradane klock-stapeln av trä-bjälkar med åtta kantig spänklädd huv. Bjälkarna renoverades för ett antal år sedan. Vimpeln uppsattes 1889 och bär också detta årtal. Mot väggen i söder står några gamla gravstenar, det finns även en rund sandstensplatta med häl i mitten; den har utgjort foten till kyrkans gamla dopfunt. Genom hålet fick det användas

Inga Andersson

som nu finns uppsatt vid de första bänkraderna. Tidigare var den place-rad på läktarbröster, men togs ner och lades på kyrkvinden när den nya gaveln byggdes. Nu har den åter plockats fram och den är så vacker framme i kyrkan. Det finns även vackra ljuskronor i kyrkan.

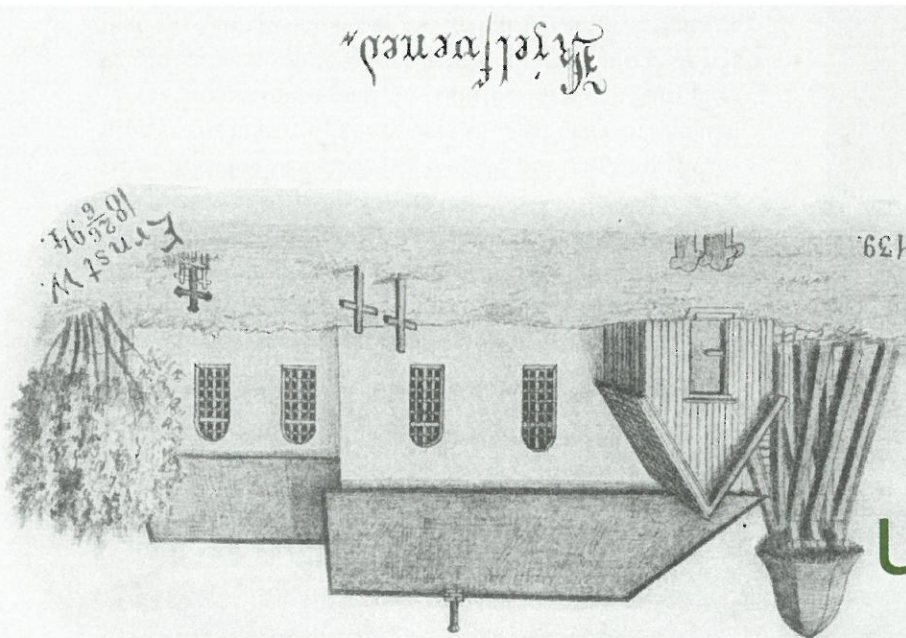
Den är uppförd av gråsten och murbruk och består av ett högre och bredare långhus och ett lägre, jämförd-lägen i östra delen av socknen. Den är uppförd av gråsten och murbruk och består av ett högre och bredare långhus och ett lägre, jämförd-lägen i östra delen av socknen. Den är uppförd av gråsten och murbruk och består av ett högre och bredare långhus och ett lägre, jämförd-lägen i östra delen av socknen.

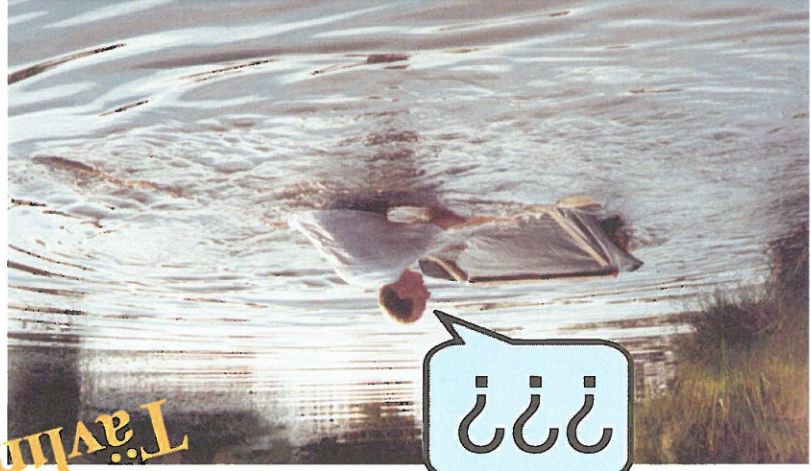
Kälvene kyrka

Ett gammalt foto på den. Kyrkan är från den äldre medeltiden (slutet av 1100-talet), och är högt och fritt be-lägen i östra delen av socknen.

Minnesbilden

I detta nummer av Kyrkoblada har vi en gästförfattare till vår minnesbild. Det som Inga Andersson, kyrkvård och ordförande i Kälvene, inte vet om sin kyrka, det är nog inte värt att veta.

Tävling

Vad säger han egentligen?
Att mannen på bilden till vänster är Mats Löwing, det ser kanske de flesta. Men Mats har här hamnat i en något besvärlig situation. Vad säger han egentligen? Om du har ett bra förslag, skicka det till redaktionen för Kyrkobladet så kan du vinna ett pris. Vi vill ha ditt förslag senast 15 januari 2002 till följande adress: Falköpings kyrkliga samfällighet, Box 734, 521 22 Falköping. Märk kuverteren "Kyrkobladet"

Bild & text: Malin Henningsson

Den 10 oktober var det dags igen för öppet hus för 0-5 åringar i Fredriksbergs kyrkan. Dagen började så klart med lek, sedan blev det sång där både föräldrar och barn deltog. Efter en stunds sjungande var det tid för fikka. Dagen fortsatte sedan med mera lek i bruna rummet där de större lekstakerna fanns. Jag frågade prästen Knut Svenning varför man ordnade öppet husdag och han svarade: "Det är en bra mötesplats för både föräldrar och barn. Det är viktigt att komma ut och träffa andra människor när man går hemma och det är bra för barnen att få komma ut och leka med andra barn. Många av barnen som kommer hit är döpta här i församlingen och detta är ett sätt att följa upp det på." Jag frågade Helene, som själv hade vuxit upp i församlingen, och som nu var här med sin tvååriga dotter, varför hon brukade besöka öppet husdagarna. Hon rycker att det var viktigt att barnen får vetskap om att det religiösa finns och hon är själv uppvuxen i församlingen.

Öppet hus i Fredriksbergskyrkan

Idkavalkad

den här sidan ser du bilder från barn och ungdomsverksamheten i Slöta-, Åsle- och Ylle-Ådalen. Bilderna är tagna av Kristina Pers, Lena Ericsson och Sara Strömberg.

1

2

Åsledeleens seniorer. Övernattning i Ansgarsstugan (1,2).

8

7

Fr v, Robin, Elias, Rebecca, Karolina, Amanda och Hanna hjälps åt med maten (7).
Hanna och Elin redo för natten (8).

9

Yllestads, Åsakas och Mosebergs miniorer på läger i Småland (7,8,9).

6

Cykelbak i juni. Yllestad prästgård (6).

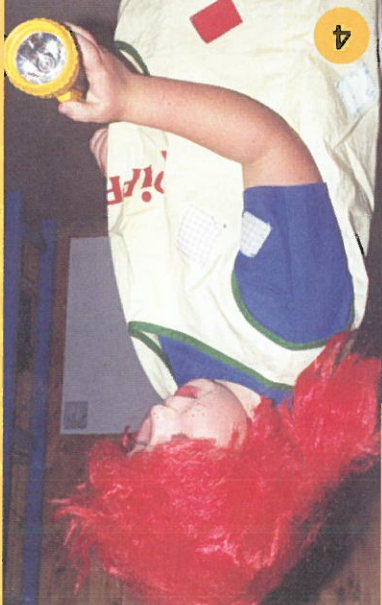
5

Under masken döljer sig Erika (3).

3

Carolina som Pippi (4).

4

Miniorer på maskerad på Slötagården (3,4,5).

I en tid då många människor i världen är offer för krigets härningar känns det än mer angeläget att be en bön för freden. Detta var vad man gjorde i Vistorps kyrka på själva FN-dagen, den 24 oktober. Kanske var det just detta som gjorde att så många stört upp i kyrkan denna onsdagskväll. Att vi var

många märktes då alla fick komma fram för att tända ett ljus "för livets skull" och mot den avund och maktlystnad som skapar krig. I gudstjänsten ingick sång framförd av barn från Vartofta-Åsaka och Willestad.

...och en bön om fred

Willestad kyrka. Temat för gudstjänsterna var "Vi tackar Gud för våra barn" och barnen var också i högsta grad själva delaktiga i gudstjänsten, dels genom att sjunga, dels genom att tillsammans med glädje införa tacksamhet och glädje inför att känna

Tacksägelse...

Gudstjänsten avslutades, innan skördegåvorna auktionerades ut i Kyrksalen, med ett någor annorlunda postludum, en melodi som de flesta barn i Sverige är bekanta med, nämligen signaturmelodin ur "Emil i Lönneberga".

att tillsammans med övriga i församlingen hjälpa prästen Lennart Lönnqvist att bygga en kyrka av "levande stenar", i detta fall symboliserat av tråklossar. Dessutom fick alla barn en liten present. Utmyckningen i kyrkan gick helt i höstens och skördens tecken. Ett bord överlastat med skördegåvor, vippor med sädesax i ljushällarna och vackra dekorationer i fönstren.

Sammaldags vörtbröd

Följande recept är hämtat ur 1930 års upplaga av "Hemnets kökbok", numera en klassiker. Kokboken är utgiven av Fackskolan för buslig Ekonomi och innehåller särskilda anvisningar och råd om matlagning med elektricitet och gas!
 En sak är dock säker: att baka förr krävde både tid och kunskaper!

6 lit. god vört
 ½ lit. oskummad mjölk
 120 gr. pressjäst
 2 del strap
 4 msk. krossad fänköl
 2 msk. anis
 6 msk. fint skurna pomoransskal
 ½ kg. vetemjöl
 stälsiktat rågmjöl

BEREDNING: Dagen innan brödet skall bakas kokas vörten ihop till 1 ½ lit. På kvällen göres en lös deg av den något ljumma mjölken, vetemjöllet och den upplösta jästen. Tidigt följande dag varmes vörten och blandas i den förut gjorda degen jämte så mycket rågmjöl, att det blir en lagom hård deg. Då denna jäst upp, tillsättes den uppkokade och avsvalnade strapen samt kryddorna. Om så fordras, inarbetas mera rågmjöl, varefter degen åter får jäsa upp. Den

bakas ut med vetemjöl, och bullarna få jäsa på mjuka, värmda bakfiltar, med bakduk uppdragna mellan dem. När bullarna äro uppjästa, sättes de på ljumma plåtar, penslas över med kallt vatten och sättes in i god ugnsvärme. Då de äro halvgräddade, penslas de över med varmt vatten, likså då de tags ut ur ugnen. (För att få bullarna glansigare och vackrare kan man pensla dem innan de sättas in i ugnen med vört eller julöl.) När bullarna äro uttagna ur ugnen, lägger man dem mellan mjuka filtar för att hindra skorpan att bli hård.
 Bäst är att grädda vörtbröd i bakugn. Denna eldas då, så fort degen blivit tillsatt, och sopas samtidigt med att brödet bakas ut. Den får därefter stå fullständigt tillstängd, tills brödet är färdigt att grädda.

Prösten

Mörker... Vad har
 Hånt?...?

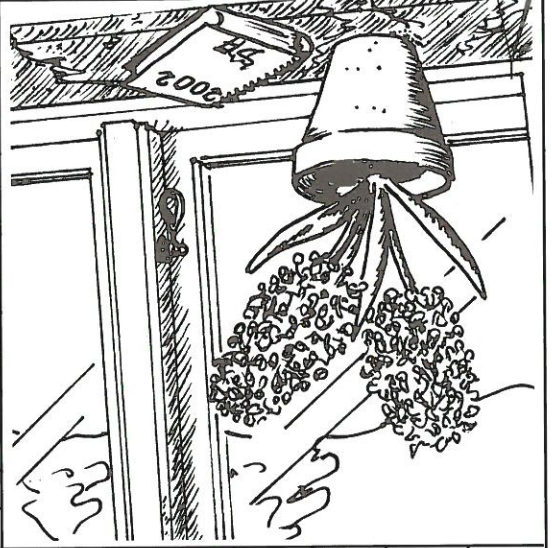
Ljus i slutet av
 tunneln... Är jag
 död?...?

En ljus gestalt...
 ...Är det en ängel...?

Den Himmelska
 köpen?...
 Sänkta i
 Lucia...?

av Anders Parsmo

© Argument Förlag 2001

RESA SITT LÄN	STYR BITAR	JORD- UR- ANNAN	LED- AV TÄRAS ÄRET	BÖRJAR FÖR- KÄRKO- ÄRET	I VITTA	BOND- YRKE	TILL- RÄCK- LIGT	GÄR PÅ SPÄR	SVE- RIGE	JAPAN- SPEL O-MÄTT	DJÄRVA DEL AV GB	SYRE	ETT SLAGS KUDDE	KRING- FLUTNA	ORDENS- MAN	GÖR MÄN ORÄD	VÄTE VIKT	RÖNT- GÖN	SVÄVEL KALITUM	AVOG	RÖRA	NAKEN- STUDIE	JOD VÄDER- STRÄCK	F.D. ÖST- STAT	INNER- RING	TRO CHAPLIN- FRU	INDISK ÄSKUD FÖREBUD	FRAM- ÅT- ANDRA	CORNELIS HÖNA STARKT	VÄG KYLÄ	GIRAFF- NY PÅ DJUR	HIMLEN NY PÅ	TRIVSEL TERM	TOPP- KÖRT FÄGLAR SÄM	FRANK- MÄN NÄSTA ROSA	FRANKE- MÄN NÄSTA ROSA	ÖVERST LYCKAS	FRÄGA KÖRT	UNGERN KAN SNÖN ÖVA	HUS- GAS	REBUSEN FOSFOR	SKARA- BORG	ITU	NORGE MÄTT	LUUSNA
---------------------	---------------	-----------------------	-----------------------------	----------------------------------	------------	---------------	------------------------	-------------------	--------------	--------------------------	---------------------------	------	-----------------------	------------------	----------------	--------------------	--------------	--------------	-------------------	------	------	------------------	-------------------------	----------------------	----------------	------------------------	----------------------------	-----------------------	----------------------------	-------------	-----------------------------	--------------------	-----------------	--------------------------------	--------------------------------	---------------------------------	------------------	---------------	------------------------------	-------------	-------------------	----------------	-----	---------------	--------

Lösningen på korsordet skickas tillsammans med namn och adress till Falköpings kyrkliga samfällighet, Box 734, 521 22 Falköping. Märk kuverter "Korsord". Vinsten delas ut till de tre först öppnade rätta svaren och vi vill ha ditt svar senast 12 januari 2002. **Vinnare i korsordet i Kyrkobladet 3 2001:** Astrid Borglin, Box 34, Varrofa, Agneta Hjältn, Afzeligatan 18, Bror Claesson, Falegatan 9 B, båda två i FALKÖPING. Gratulerar!